

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

**Szkoła Podstawowa im. Konstytucji 3 Maja
w Śmiglu**

na rok szkolny 2018/2019

Opracował: Zespół nauczycieli,
wychowawców, pedagog szkolny-
koordynator doradztwa zawodowego

I Wprowadzenie

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie.

Działania Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego umożliwiają:

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

Sprawnie funkcjonujący system doradztwa zawodowego dzięki zaangażowaniu wszystkich osób realizujących zadania z doradztwa zawodowego daje efekt synergii. Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego zapewnia ciągłość działań doradczych, służy wskazaniu korelacji między tymi działaniami i procesami dydaktyczno-wychowawczymi w szkole.

II Podstawy prawne dotyczące realizacji preorientacji, orientacji i doradztwa zawodowego w szkole:

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m. in.:

- Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (Dz.U. 2004 nr 256 poz. 2572 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018r. w sprawie doradztwa zawodowego;
- Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r.;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017r. w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach podstawowych i ponadpodstawowych oraz placówkach;
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz. U. 2001 nr 61 poz. 624 z późn.zm.).

III Założenia Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego w szkole:

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia;
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy;
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także wpływ otoczenia i aktywność własna;

- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły;
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami;
- WSDZ ma charakter planowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez pedagoga szkolnego – koordynatora doradztwa zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

IV Główny cel programu Wewnętrzzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego:

Przygotowanie uczniów do trafnego wyboru drogi dalszego kształcenia i zawodu. Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów konkretnych umiejętności niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Jest zobowiązaniem całej społeczności szkolnej do systematycznych oddziaływań wychowawczo – doradczych.

V Cele szczegółowe:

Uczniowie:

- rozwijają umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- wiedzą jak rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty;
- posiadają informacje o zawodach, ofercie edukacyjnej i rynku pracy;
- potrafią podejmować decyzje w oparciu o wiedzę o swoich zasobach.

Nauczyciele:

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów;
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, kierując do specjalistów;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- włączają partnerów w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

Rodzice:

- znają mocne i słabe strony swojego dziecka;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców;”
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- wiedzą, gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci;
- angażują się w pracę doradczą szkoły.

VI Działania związane z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym w ramach WSDZ i ich adresaci:

Działania związane z preorientacją, orientacją i doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- prowadzenie kół zainteresowań;
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak np. giełdy szkół;
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- informowanie o ofercie kształcenia w szkołach programowo wyższych;
- umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju edukacyjno-zawodowego);
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik;
- organizowanie zajęć w świetlicy związanych z orientacją zawodową,
- organizowanie kącików zawodoznawczych, np. w salach edukacji wczesnoszkolnej;
- organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym, np. konkursy, prezentacje multimedialne zawodów;
- umożliwianie uczniom udziału w tzw. drzwiach otwartych organizowanych przez szkoły ponadpodstawowe;
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e-zasobów) ułatwiających samopoznanie, podejmowanie decyzji edukacyjnych i zawodowych.

Działania kierowane do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania kierowane do rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z koordynatorem doradztwa zawodowego w szkole;
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy;
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów;
- informowanie o Giełdzie Szkół i „drzwiach otwartych”;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik);

- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym.

VII Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez pedagoga szkolnego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- podczas:
  - ✓ zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
  - ✓ wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez pedagoga szkolnego, nauczycieli i wychowawców – m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez pedagoga szkolnego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli);
- podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. konkursy zawodoznawcze) lub poza nią (np. udział w Giełdzie Szkół, w wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy).

VIII Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym:

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:

- dyrektor,
- pedagog szkolny – koordynator doradztwa zawodowego,
- nauczyciele wychowawcy,
- nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji przedszkolnej, wczesnoszkolnej),
- nauczyciel-wychowawca w świetlicy szkolnej,
- nauczyciel-bibliotekarz,
- i inni.

Poniżej przedstawiono zakresy działań z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób i formę organizacji WSDZ.

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z pedagogiem szkolnym- koordynatorem doradztwa zawodowego w celu realizacji WSDZ;
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- zapewnia warunki do realizowania w szkole zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze.

Pedagog szkolny – koordynator doradztwa zawodowego:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;

- prowadzi zajęcia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu;
- wspiera nauczycieli, wychowawców i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym;
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;
- przygotowuje WSDZ;
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy klas:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych;
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci;
- współpracują z pedagogiem szkolnym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;

- organizują w sali edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej kąpki zawodoznawcze;
- współpracują z pedagogiem szkolnym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Wychowawca w świetlicy szkolnej:

- włącza w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej;
- rozpoznaje i wspiera w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów.

Bibliotekarz:

- współpracuje z pedagogiem szkolnym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.

Zależnie od koncepcji pracy szkoły podstawowej zakresy czynności dla poszczególnych osób angażujących się w realizowanie WSDZ w szkole mogą ulegać modyfikacjom.

IX Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym:

- Zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego są realizowane w specjalnie przeznaczonych do tego sali lub innej sali, w której znajduje się komputer z dostępem do Internetu oraz rzutnik multimedialny.
- Wyposażenie pedagoga szkolnego/ koordynatora doradztwa zawodowego stanowią: biblioteczka z materiałami i publikacjami dla uczniów, dla nauczycieli i rodziców (przewodnik po zawodach, teczki informacji o zawodach, poradniki, materiały zawodoznawcze, ulotki, broszury, klasyfikacja zawodów i specjalności itp.);
  - sprzęt do ekspozycji materiałów drukowanych (tablice informacyjne, regały na książki, stojaki na ulotki itp.);
  - sprzęt do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka);
  - zbiory informacji drukowanych (informatory, ulotki, czasopisma specjalistyczne, itp.);
  - zbiory informacji multimedialnych (filmy, płyty CD, programy komputerowe itp.);
  - materiały wspomagające pracę doradcy i nauczycieli: ankiety, kwestionariusze, scenariusze zajęć itp.;
  - materiały biurowe i inne niezbędne do realizacji zajęć z zakresu doradztwa zawodowego, np. markery, birstole.

X Sojusznicy – sieć współpracy

Sojusznikami w realizacji Wewnętrznskolnego Systemu Doradztwa Zawodowego są:

- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościanie,
- Centrum Doskonalenia Nauczycieli (CDN) w Lesznie,
- Szkoły ponadpodstawowe,
- Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie,
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Lesznie,
- Pracodawcy/ Zakłady pracy,

- Ośrodek Rozwoju Edukacji,
- Doradcy Zawodowi Gminy Śmigiel,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych INGA w Śmiglu.

Działania placówek współpracujących ze szkołą w obszarze doradztwa zawodowego:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczne w Kościanie:

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów (w miarę potrzeb);
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery;
- prowadzenie dla uczniów/rodziców zajęć grupowych z doradztwa zawodowego.

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli (ODN) w Lesznie:

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych, pedagogów, nauczycieli oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Szkoły ponadpodstawowe (szkoły programowo wyższe):

- udzielanie osobom zainteresowanym informacji na temat oferty edukacyjnej i zawodowej oraz zasad rekrutacji, itp.;
- organizowanie spotkań promujących szkołę szczególnie dla uczniów klas VII i VIII i III g.;
- organizowanie Dni Otwartych dla uczniów klas VII i VIII i III g.

Powiatowy Urząd Pracy w Kościanie:

- informowanie na stronie internetowej o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy;
- przedstawianie prognozy zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników;
- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych;
- udostępnianie publikacji m.in. na temat sytuacji na rynku pracy.

Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Lesznie:

- prowadzenie zajęć przygotowujących do wyboru dalszej ścieżki edukacyjno - zawodowej oraz dalszego planowania kariery;
- prowadzenie warsztatów;
- wspieranie nauczycieli i rodziców w działaniach doradczych;
- umożliwianie udziału w różnych szkoleniach uczniom, którzy z rozmaitych powodów nie ukończyli szkoły podstawowej w przewidzianym terminie;
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych;
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Pracodawcy:

- aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z uczniami;
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych do firm;
- przeprowadzanie spotkań z przedstawicielami zawodów o temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego;
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę pedagoga szkolnego- koordynatora doradztwa zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania);
- prowadzenie strony internetowej z informacjami, zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Doradcy Zawodowi Gminy Śmigiel:

- organizowanie cyklicznych spotkań dla doradców zawodowych.

Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych INGA w Śmiglu:

- propagowanie idei wolontariatu;
- umożliwianie uczniom doświadczania pracy;
- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

XI Plan realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym w danym roku szkolnym

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego został opracowany na cały cykl kształcenia w szkole podstawowej.

Dla usprawnienia realizacji zapisów Wewnątrzszkolnego Systemu Doradztwa Zawodowego w szkole opracowano Roczny Plan Realizacji Działań Doradczych (Załącznik 1).

XII Przewidywane efekty wynikające z WSDZ

Przewidywane rezultaty w odniesieniu do uczniów:

- racjonalne planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- kształtowanie odpowiednich postaw, nawyków, umiejętności;
- dokonanie trafnego wyboru;
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe;
- wzrost mobilności, gotowość na zmiany - świadomość przekwalifikowania się;
- dopasowanie do zawodów, zadowolenie i satysfakcja;
- łatwiejsze poruszanie się po rynku pracy;
- większa efektywność pracy.

Przewidywane rezultaty w odniesieniu do rodziców:

- przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w ich wyborach edukacyjnych;
- przekazywanie aktualnych informacji o możliwościach kształcenia.

Przewidywane rezultaty w odniesieniu do szkoły:

- podniesienie rangi doradztwa zawodowego;
- przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych.

XIII Monitoring i ewaluacja wewnętrzna WSDZ

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego oraz Roczny Plan Działań Doradczych są monitorowane. Za monitoring odpowiada bezpośrednio pedagog szkolny - koordynator doradztwa zawodowego w szkole.

Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji WSDZ.

Ewaluacja służy ocenie skuteczności WSDZ.

Realizacja zadań podejmowanych w ramach WSDZ dokumentowana jest wpisem do dziennika doradcy zawodowego. Realizacja tematyki z zakresu doradztwa zawodowego na lekcjach przedmiotowych dokumentowana jest wpisem do dziennika lekcyjnego. Z realizacji działań doradczych sporządzane są również notatki.

Sprawozdanie z realizacji programu sporządzi pedagog szkolny – koordynator doradztwa zawodowego na podstawie informacji zwrotnych, obserwacji, przeprowadzonych ankiet oraz dokumentacji szkolnej.